

مطالعه جهت گیری کنترل شاگرد در میان مدیران و معلمان و رابطه آن با رفتار انضباطی دانش آموزان در مدارس راهنمایی استان سمنان

دکتر نادر سلیمانی*

لیلا خاکساری**

چکیده: هدف این پژوهش مطالعه جهت گیری کنترل دانش آموزان با رفتار انضباطی آنها در مدارس راهنمایی استان سمنان است. روش انجام تحقیق توصیفی می باشد. جامعه آماری تحقیق مدیران، معاونان و معلمان مدارس راهنمایی استان سمنان در سال تحصیلی ۸۷-۸۶ مشتمل بر ۱۴۳۲ نفر هستند. حجم نمونه مطابق با جدول مورگان ۳۴۰ نفر برآورد گردید. نمونه تحقیق با استفاده از روش های نمونه گیری خوشه ای تصادفی و طبقه ای انتخاب گردید. برای تعیین جهت گیری کنترل دانش آموزان در مدارس از پرسش نامه PCI¹ و برای سنجش رفتار انضباطی از پرسش نامه محقق ساخته استفاده گردید. داده های گردآوری شده به کمک آزمون T، تحلیل واریانس یک طرفه، تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که در مدارس راهنمایی استان سمنان در امر کنترل دانش آموزان جهت گیری قیمی بیشتر از جهت گیری انسانی حاکم است ($p < /0.05$). نتیجه دیگر آنکه در این پژوهش بین جهت گیری کنترل و رفتار انضباطی دانش آموزان رابطه معناداری مشاهده نشد ($p > /0.05$).

واژه های کلیدی: جهت گیری کنترل شاگرد، رفتار انضباطی، مدرسه راهنمایی.

مقدمه

یکی از وظایف اساسی مدیران آموزشی نظارت و کنترل بر امور و جریان های آموزشی در مدرسه است. توجه به حقوق دانش آموزان، آزادی های فردی و رعایت اخلاق و هنجارهای اجتماعی در

---

* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار drnasoleimani@yahoo.com

** کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

مدرسه باید تحت نظارت مستمر باشد. نظارت بر رعایت نظافت، نظم و قوانین و مقررات و بسیاری از مسائل مهم دیگر بر عهده مدیران آموزشی است. هوی و میسکل (۲۰۰۵) معتقدند کنترل دانش‌آموزان جنبه مرکزی زندگی مدرسه است. روش کنترل دانش‌آموز چگونگی بینش مسئولان مدرسه به دانش‌آموزان تلقی می‌شود (هوی و میسکل، ۱۳۸۲، ترجمه سید عباس زاده، ۱۳۸۲). به لحاظ تعریف، نظارت و کنترل دانش‌آموز به هریک از مکانیزم‌هایی گفته می‌شود که از سوی مربیان به منظور تحقق همکاری در مدرسه مورد استفاده قرار می‌گیرد. از نظر مربیان مدرسه کنترل و نظارت دانش‌آموز یک امر ضروری است که به منظور جلوگیری از آشفتگی و بی‌نظمی انجام می‌شود (برم و میشل^۱، ۲۰۰۷، ص ۱). از نظر تئوری مطالعه نظارت و کنترل بر دانش‌آموز نه تنها برای محققان مفید است بلکه برای فهم درست ارتباطات بین معلمان، دانش‌آموزان و مدیران نیز سودمند می‌باشد (هوی و میسکل، ۲۰۰۵). تجسم نمودن مفهوم کنترل دانش‌آموزان و تحقیقاتی که توسط دونالد ویل اور^۲، تری ایدل^۳ و وین هوی^۴ در دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا آغاز شد امکان برداشتن قدم‌های اولیه به سوی تجزیه و تحلیل سیستماتیک کنترل دانش‌آموزان در مدرسه را به وجود آورده است. ویل اور و همکارانش کنترل دانش‌آموزان را از قیمی به انسانی فرض کردند (لانبرگ و اورنستین^۵، ترجمه فرنیاء، ۱۳۸۲، صص ۱۴۹ و ۱۵۰).

بر اساس این نظریه مدارس باید از جهت‌گیری قیمی که یک وضعیت خشک و خیلی کنترل شده است و حفظ نظم از اهداف عمده‌ی آن است به سمت جهت‌گیری انسانی^۶ گرایش پیدا کنند یعنی به سمت مدرسه‌ای که به‌عنوان یک اجتماع آموزشی، در آن دانش‌آموزان از طریق عمل و عکس‌العمل و تجارب مشترک یاد می‌گیرند (هوی و میسکل، ترجمه سید عباس زاده، ۱۳۸۲، ص ۴۵۹).

ویل اور و همکارانش متوجه شدند که جهت‌گیری قیمی بر اساس بدبینی و عدم اطمینان زیاد به دانش‌آموزانی مشخص می‌شود که به آنها به‌عنوان افراد غیر مسئول و بی‌نظم نگریسته می‌شود و نیاز دارند با تنبیهات کنترل گردند. مربیانی که دارای جهت‌گیری قیمی هستند مدرسه را یک سازمان اتو کرات با منزلت سلسله مراتب خشک دانش‌آموز - معلم در نظر می‌گیرند جریان قدرت و ارتباطات یک‌طرفه و رو به پایین است. دانش‌آموزان باید تصمیمات معلم را بدون سؤال بپذیرند. معلمان برای درک رفتار دانش‌آموزان تلاش نمی‌کنند بلکه کج‌رفتاری دانش‌آموزان را توهین

1- Brame & Michael

3- Terry Eidell

5- Lanin berg & Ornstein

2- Donald Willower

4- Wayne Hoy

6- Humanistic

شخصی تلقی می کنند (هوی و میسکل، ۲۰۰۵، ترجمه سید عباس زاده، ۱۳۸۷). معمولاً با اولین اشتباهات و خطاها سخت ترین تصمیمات تنبیهی اتخاذ می شود (میر کمالی، ۱۳۸۶). به طور کلی در جو مدرسه قیمی کنترل به طور مستقیم و شدید اعمال می شود و سعی می گردد با روش های اجباری و تهدیدی دانش آموزان را وادار به رعایت نظم و اطاعت از قوانین مدرسه کنند.

در مقابل جهت گیری انسانی از طریق اعتماد زیاد و قبول دانش آموزان به عنوان کسانی که می توانند آزادانه یاد بگیرند و مسئولیت رفتار و اعمال خود را بر عهده داشته باشد مشخص می گردد. مدل ارائه شده برای انسان گرایی در واقع یک جامعه‌ی فراگیری و یادگیری است که در آن رفتارهای میان افراد صمیمانه است. در جو مدرسه انسانی یک دیدگاه خوش بینانه راجع به دانش آموزان وجود دارد و تأکید بر کنترل و نظارت درونی است. معلمان انسان گرا تعاملات دانش آموز- معلم و دانش آموز- دانش آموز را در کلاس تشویق می کنند. جهت گیری انسانی به یک جو دمکراتیک با کانال های ارتباطی دو جانبه بین دانش آموزان و معلمان و خود- سامانی زیاد منجر می شود (هوی و میسکل، ۲۰۰۵، ترجمه سید عباس زاده، ۱۳۸۷). در این روش افراد با تعمق و تفکر و درک عمل رفتار خود و ارزش های مربوط به آن، خود را از درون موظف به انجام وظایف می دانند. عامل کنترل کننده تحمیلی و بیرونی نیست بلکه عامل کنترل وجدان، اعتقادات و شناخت درست فرد است که به عنوان یک نیرو یا عامل درونی فرد را از خطا باز می دارد (میر کمالی، ۱۳۸۶، ص ۳۰۷-۲۹۷).

در خصوص عقاید و باورهای مدیران و معلمان مدارس پیرامون جهت گیری کنترل شاگرد و نحوه رفتار کنترلی و اقدامات انضباطی تحقیقاتی به ثمر رسیده است که به نتایج برخی از آنها در زیر اشاره می شود.

جکسون^۱ (۲۰۰۴) تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه جهت گیری کنترل شاگرد در بین معلمان با رفتار کنترلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در مدارس متوسطه» انجام داده است. در این پژوهش ۱۰ نفر معلم پرسش نامه^۲ PCI و ۱۴۳ نفر دانش آموز پرسش نامه^۳ PCB (اندازه گیری رفتار کنترل شاگرد) را پاسخ داده اند. سازه پیشرفت تحصیلی نیز به وسیله آزمون^۴ ISTEP در درس ریاضی و زبان انگلیسی اندازه گیری شده است. نتایج پژوهش بدین شرح است: (۱) رابطه ای بین جهت گیری کنترل شاگرد در میان معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مشاهده نشده

1- Jackson

2- Pupil Control Ideology

3- Pupil Control Behavior

4- Indiana Statewide Testing for Education Progress

است. ۲) ضریب همبستگی نشان داده است که با افزایش رفتار کنترلی در محیط قیمی عملکرد تحصیلی کاهش می‌یابد ۳) رابطه‌ای بین جنسیت معلمان و رفتار کنترلی آنها بر دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی یافت نشده است. ۴) جهت‌گیری معلمان در امر کنترل دانش‌آموزان بیشتر قیمی ارزیابی شده است.

بیش^۱ (۲۰۰۴) تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه جهت‌گیری کنترل شاگرد با رشد خود اثربخشی دانش‌آموزان در مدارس متوسطه» انجام داده است. در این پژوهش ۲۷ نفر معلم پرسش‌نامه PCI و ۸۰۰ نفر دانش‌آموز پرسش‌نامه خود اثربخشی^۲ (فرم کودک) را تکمیل نموده‌اند. لازم به ذکر است محقق رشد خود اثربخشی دانش‌آموزان را در طی ۱۲ هفته از طریق تغییر دادن جهت‌گیری کنترل در کلاس ارزیابی نموده است. نتایج این پژوهش نشان داده است که هیچ تفاوت معناداری بین خود اثربخشی دانش‌آموزان در کلاس‌های با دو جو قیمی و انسانی وجود ندارد و همچنین تغییر معناداری بین خود اثربخشی دانش‌آموزان در پایان ۱۲ هفته با توجه به تغییر جهت‌گیری کنترل از قیمی به انسانی حاصل نشده است.

مک کی^۳ (۲۰۰۳) تحقیقی با عنوان «بررسی تأثیر جهت‌گیری کنترل شاگرد بر نرخ افت تحصیلی^۴ دانش‌آموزان در دبیرستان‌های تگزاس» انجام داده است. در این پژوهش ۱۴۱ نفر از کادر اداری^۵ دبیرستان‌ها مقیاس PCI را تکمیل نموده‌اند. برای بررسی نرخ افت تحصیلی از گزارش‌های آژانس آموزشی تگزاس^۶ بهره‌گیری شده است. نتایج تحقیق نشان داده است که بر خلاف انتظار هیچ رابطه‌ای بین نمره PCI کادر اداری و نرخ افت تحصیلی در منطقه آموزشی وجود ندارد.

کاسون^۷ (۱۹۹۹) تحقیقی به نام «بررسی رابطه بین عقاید معلم، ارجاعات انضباطی^۸ و مسئولیت معلمان در قبال شکست و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان» انجام داده است. متغیرهای جهت‌گیری کنترل شاگرد (PCI)، رفتار کنترلی دانش‌آموز (PCB) و مسئولیت در قبال موفقیت و شکست تحصیلی دانش‌آموز^۹ (RSA) چارچوب تئوریک این پژوهش را تشکیل می‌دهند. نتایج نشان می‌دهد که ۱) دانش‌آموزان معلمان را انسانی‌تر از آنچه خود می‌پندارند ارزیابی نموده‌اند. ۲) معلمان مرد به‌طور معنادار قیمی‌تر از معلمان زن هستند ۳) معلمان با گرایش قیمی نسبت به

1- Bish

3- Mackey

5- Administrative Staff

7- Cason

9- Responsibility for Student Academic Success and Failure

2- Child Self- Efficacy Scale

4- Dropout rates

6- Texas Education Agency

8- Disciplinary referrals

معلمان با گرایش انسانی دانش آموزان منضبط تر دارند. (۴) جنسیت معلمان در ارجاعات انضباطی تأثیر ندارد (۵) معلمان با جهت گیری انسان گرایانه مسئولیت بیشتری در قبال موفقیت و شکست تحصیلی دانش آموزان احساس می کنند.

شمیت^۱ (۱۹۸۹) تحقیقی تحت عنوان «بررسی رابطه بین جهت گیری کنترل شاگرد و محتوای ضوابط انضباطی^۲» انجام داده است. این پژوهش در ۲۶ مدرسه به وسیله پرسش نامه PCI اجرا شده است. برای تحلیل محتوای زبانی ضوابط انضباطی مدارس از مقیاس افتراق معنایی^۳ استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داده است که بین جهت گیری کنترل شاگرد و محتوای زبانی ضوابط انضباطی رابطه معنادار وجود دارد. مدارس ابتدایی در مقایسه با مدارس متوسطه هم در بعد جهت گیری کنترل و هم از لحاظ محتوای زبانی ضوابط انضباطی انسان گراتر هستند.

شپی^۴ (۱۹۹۷) تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه جهت گیری کنترل شاگرد، رفتار کنترلی دانش آموز در میان معلمان، پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و رفتارهای خود انضباطی آنان انجام داده است. در این پژوهش ۴۰ نفر معلم پرسش نامه PCI و ۸۰ دانش آموز دو پرسش نامه PCB و پرسش نامه رفتار خود انضباطی^۵ را پاسخ داده اند. سازه پیشرفت تحصیلی نیز به وسیله مقیاس MMAT اندازه گیری شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد که بین جهت گیری کنترل شاگرد و رفتار خود انضباطی دانش آموزان رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین هیچ رابطه معناداری بین جهت گیری کنترل شاگرد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به چشم نمی خورد و همچنین هیچ رابطه معناداری بین رفتارهای خود انضباطی دانش آموزان و پیشرفت تحصیلی آنها مشاهده نشده است. بین رفتار معلمان بر کنترل دانش آموزان و رفتارهای خود انضباطی دانش آموزان رابطه معنادار یافت شده است. به همین منوال بین رفتار کنترلی دانش آموز و پیشرفت تحصیلی آنان باز هم رابطه ای یافت نشده است.

بیتی^۶ (۲۰۰۲) در تحقیقی با عنوان «رابطه احساس اثربخشی معلم و جهت گیری کنترل شاگرد در مدارس متوسطه شهری ویرجینیا» بدین نتیجه نایل می شود که بین میزان احساس خود اثربخشی^۷ معلمان و جهت گیری کنترل شاگرد در میان آنان رابطه معناداری وجود ندارد. نتایج دیگر این

1- schmidt
3- Semantic differential Scale
5- Self- Regulating Behavior
7- Self- Efficacy

2- Discipline Code Content
4- Shippy
6- Beaty

پژوهش مشخص ساخته است که معلمان زن خود اثربخش‌تر از معلمان مرد هستند. ولی بین معلمان زن و مرد به لحاظ جهت‌گیری کنترل شاگرد تفاوت معنادار وجود ندارد.

پیل^۱ (۱۹۹۹) در تحقیقی تحت عنوان «رابطه توانمندسازی^۲ معلم و جهت‌گیری کنترل شاگرد با خودپنداره^۳ دانش‌آموزان» بدین نتیجه نایل می‌شود که هیچ رابطه معناداری بین سطح توانمندی و جهت‌گیری کنترل شاگرد در بین معلمان وجود ندارد. همچنین هیچ رابطه معناداری بین سطح توانمندی معلم، جهت‌گیری کنترل شاگرد و خودپنداره دانش‌آموزان (خواندن، ریاضیات و توانایی عمومی مدرسه) وجود ندارد. لازم به ذکر است در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه PCI، توانمندی معلم^۴ (SPES) و پرسش‌نامه توصیف خود^۵ (SDQ) استفاده شده است.

آورفلت^۶ (۱۹۹۸) در تحقیقی با عنوان رفتار تیمی معلمان مدارس در امر کنترل دانش‌آموزان و رابطه آن با عزت نفس^۷ و نگرش دانش‌آموزان به مدرسه بدین نتیجه می‌رسد که بین رفتار کنترلی دانش‌آموز و عزت نفس آنان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین رفتار کنترلی دانش‌آموزان توسط معلمان و نگرش دانش‌آموزان به مدرسه در تمامی ابعاد معلم، هم‌شاگردی، کار و فعالیت مدرسه، انضباط مدرسه، تسهیلات مدرسه، ارتباطات در مدرسه و تصمیمات مدرسه رابطه معنادار وجود دارد. در این پژوهش از سه پرسش‌نامه PCB، پرسش‌نامه عزت نفس کوپر اسمیت^۸ (SEI) و پرسش‌نامه رضایت دانش‌آموز^۹ (SSS) استفاده شده است.

تاگل^{۱۰} (۱۹۹۵) تحقیقی با عنوان «انضباط دانش‌آموز: تأثیر جهت‌گیری کنترل شاگرد در بین معلمان و سلامت سازمانی مدرسه» به ثمر رسانده است. داده‌های مورد نیاز این پژوهش به‌واسطه پرسش‌نامه‌های PCI، PCB و OHI^{۱۱}، جمع‌آوری شده‌اند. نتایج این پژوهش نشان داده است که بین معلمان زن و مرد هم از لحاظ جهت‌گیری کنترل شاگرد و هم از لحاظ ارجاعات انضباطی تفاوت معنادار وجود دارد. مردان هم قیمی‌تر از زنان و هم ارجاعات انضباطی بیشتری به‌عمل می‌آورند. هیچ تفاوت معناداری بین مدارس به لحاظ PCI، PCB و OHI و کل ارجاعات

1- Peel

3- Self – Concept

5- Self Description Questionnaire

7- Self – Esteem

9- Student Satisfaction Survey

11- Organizational Health Inventory

2- Empowerment

4- School Participant Empowerment Scale

6- Overfelt

8- Self – Esteem Inventory

10- Tuggle

انضباطی وجود ندارد. بین امتیاز PCI، PCB و ارجاعات انضباطی معلمان بر حسب ویژگی‌های سن، سابقه تدریس و سطح آموزش کسب شده و تعداد کودکان تفاوت معنادار وجود ندارد. می‌یرز^۱ (۱۹۹۰) تحقیقی تحت عنوان «رابطه جهت گیری کنترل دانش آموز و اثربخشی اقدامات انضباطی^۲» انجام داده است. در این پژوهش علاوه بر پرسش‌نامه PCI از پرسش‌نامه اثربخشی انضباطی^۳ (DOEI) استفاده شده است. این پرسش‌نامه ادراکات، انتظارات و عقاید مدیران مدارس در هفت جزء فلسفه انسان‌گرایی، فرایندهای اصلاحی، فرایندهای مرتبط با تنبیه و جریمه دانش‌آموزان، فرایندهای مرتبط با تمجید و تأیید، منابع جهت‌گیری مسایل انضباطی، جهت‌گیری مسئولیت‌های مرتبط با اقدامات انضباطی و جهت‌گیری حل مسأله را می‌سنجد. برخی یافته‌های این پژوهش بدین شرح است: (۱) مدیران دبیرستان‌های دولتی بزرگ در رابطه با نحوه کنترل شاگردان جهت‌گیری قیمی دارند. (۲) مدیران با آموزش‌های رسمی بیشتر نیز جهت‌گیری قیمی دارند. (۳) مدیران با گرایش قیم مآبانه اعتقاد دارند حفظ انضباط در مدرسه با پاداش‌های خارجی بیشتر امکان‌پذیر است و همچنین معتقدند که اقدامات انضباطی در مدارس تحت امر آنها اثربخش است.

فورلو^۴ (۱۹۹۲) در تحقیقی با عنوان رابطه جهت‌گیری کنترل شاگرد و تعلیق‌های دانش‌آموزان^۵ بدین نتیجه رسیده است که بین جهت‌گیری کنترل و تعلیق‌های درون و برون مدرسه‌ای دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. نتیجه دیگر تحقیق مشخص ساخته است که بین مدیران و معلمان به لحاظ جهت‌گیری کنترل شاگرد تفاوت معنادار وجود ندارد. ولی بین معلمان مدارس ابتدایی و متوسط از این لحاظ تفاوت معنادار وجود دارد. بدین صورت که معلمان مدارس ابتدایی در امر کنترل شاگردان جهت‌گیری انسانی‌تر دارند.

اسلوان^۶ (۱۹۸۵) در تحقیقی با عنوان «جهت‌گیری کنترل شاگرد، توصیفات سازمانی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس متوسطه» بدین نتیجه نایل شده است که جهت‌گیری کنترل شاگردان تأثیری در پیشرفت تحصیلی آنان ندارد. همچنین در این پژوهش هیچ رابطه معناداری بین جهت‌گیری کنترل شاگرد با توصیفات سازمانی نظیر وفاق هدف، نفوذ معلم، نفوذ مدیر، اجرای قوانین، تعارض عمودی و افقی، ارتباطات عمودی و افقی مشاهده نشده است. در این پژوهش

1- Myers

2- Discipline Effectiveness

3- Discipline Organizational effectiveness Inventory

4- Forllow

5- Student Suspensions

6- Sloan

علاوه بر پرسش‌نامه PCI از پرسش‌نامه توصیف سازمانی مدرسه^۱ (SODA) بهره‌گیری شده است.

چادی^۲ (۲۰۰۶) پژوهشی تحت عنوان «فضای مدرسه، جهت‌گیری کنترل شاگرد و اثربخشی» انجام داده است. این پژوهش در ۱۰۷ مدرسه به شیوه توصیفی انجام شده است. برای گردآوری داده‌ها از ابزارهای PCI^۳، OCI^۴ و OCDQ^۵ استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داده است که جهت‌گیری کنترل انسان‌گرایانه با جو باز مدرسه رابطه مثبت و معنادار دارد. ایدئولوژی کنترل قیمی بیش از کنترل انسانی ملاک عمل قرار گرفته است.

سالرنو و ویل‌اور^۶ (۱۹۷۵) پژوهشی تحت عنوان ساختار غیر رسمی کلاس و ایدئولوژی کنترل انجام داده‌اند. در این پژوهش ۲۹۶ دانش‌آموز از ۱۷ دبیرستان و دبستان پرسش‌نامه PCI را تکمیل نموده‌اند. نتایج نشان داده است که معلمان به‌صورت عملکردی بیشتر قیم‌گرا هستند. نتیجه دیگر پژوهش مشخص کرده است که بین جهت‌گیری کنترل معلمان با ادراک آنان از جهت‌گیری کنترل اعضای گروه غیر رسمی‌اش رابطه وجود دارد.

بارتلت^۷ (۱۹۷۶) در پژوهشی با عنوان گرایش‌های معلم در کاربست ایدئولوژی نظارت و کنترل دانش‌آموزان بدین نتیجه رسیده است که معلمان در امر کنترل دانش‌آموزان بیشتر جهت‌گیری قیمی دارند و بر محتوای آموزشی، فرایندهای سخت‌گیرانه و عدم مشارکت شاگردان تأکید دارند. بلوست^۸ و ویل‌اور (۱۹۷۹) نیز در پژوهشی با عنوان جهت‌گیری فردی و رفتار کنترلی شاگردان بدین نتیجه رسیده است که معلمان در امر کنترل دانش‌آموزان جهت‌گیری قیمی را سر لوحه رفتار نظارتی خویش قرار می‌دهند.

در بررسی پیشینه پژوهش در داخل کشور موارد قابل توجهی یافت نشده است. با وجود این به برخی موارد مرتبط اشاره می‌شود. سید عباس زاده (۱۳۷۰) پژوهشی با عنوان معلمان و روش‌های کنترل کلاس انجام داده است. این پژوهش در ۱۹ مدرسه و بر روی ۲۰۵ معلم انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها PCI بوده است. این پژوهش نشان داده است که ۶۵ درصد معلمان کنترل مستقیم (جهت‌گیری قیمی) در کلاس دارند. ۳۵ درصد کنترل غیر مستقیم (جهت‌گیری انسانی) در

1- School Organizational Description and Analysis

2- Chudi

3- Organizational Climate Inventory

4- Pupil Control Ideology

5- Organizational Climate description Questioner

6- Salerno & Willower

7- Bartlett

8- Blust

کلاس دارند. بین جهت گیری کنترل و سابقه کار، سن و تحصیلات رابطه وجود دارد به طوری که هر چه ویژگی های مذکور بالاتر باشد کنترل غیر مستقیم تر می شود.

بررسی های بیشتر نشان داده است که پژوهش های داخلی عمدتاً بر شناخت عوامل مؤثر در انضباط و بی انضباطی دانش آموزان متمرکز هستند. به عنوان مثال جباری (۱۳۵۱)، صبحی (۱۳۷۰)، حسنی (۱۳۸۲)، هویدا (۱۳۷۰)، حمداله زاده (۱۳۷۹)، رشیدی (۱۳۷۳)، آرمون (۱۳۸۳) و لایی (۱۳۸۵) هر کدام با پیمایش های جداگانه تلاش داشته اند که علل بی انضباطی و عوامل مؤثر بر انضباط مدارس را مطالعه نمایند. ولی جهت گیری کنترل بر رفتار کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

به طور کلی می توان گفت نظارت و کنترل هدفی جز برقراری انضباط در مدرسه ندارد. هدف از انضباط در مدرسه این است که دانش آموزان را به سازگاری با قوانین و مقرراتی قادر می کنند که فرهنگ و ارزش های دستگاه تعلیم و تربیت وضع نموده است. در واقع هدف مدارس ایجاد شرایطی است که دانش آموزان مقررات و ارزش های حاکم بر دستگاه تعلیم و تربیت را نه از روی اجبار و اکراه بلکه از روی رغبت، تمایل و هوشیاری اطاعت نمایند تا فرایند اجتماعی شدن و فرهنگ پذیری و هنجارپذیری آنها درونی شود و این در رشد و تعالی شخصیت کودک مؤثر است. حال این پرسش مطرح می شود که آیا جهت گیری کنترل بر رفتار انضباطی تأثیر دارد؟ بر این اساس پرسش های ویژه پژوهش عبارتند از: ۱- وضعیت جهت گیری کنترل شاگرد در مدارس مورد مطالعه چگونه است؟ ۲- آیا بین سه گروه مدیران، معاونان و معلمان مدارس به لحاظ جهت گیری کنترل شاگرد تفاوت معنادار وجود دارد؟ ۳- آیا بین جهت گیری کنترل دانش آموزان و رفتار انضباطی آنان رابطه معنادار وجود دارد؟

روش

این تحقیق از لحاظ هدف در زمره تحقیقات کاربردی است و از لحاظ روش گردآوری داده ها به شیوه توصیفی (پیمایشی) انجام شده است.

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه گیری

جامعه هدف این پژوهش شامل همه ی مدارس راهنمایی استان سمنان در سال تحصیلی ۸۷-۸۶ به تعداد ۱۴۰ مدرسه است. جامعه پاسخگو مدیران، معاونان و معلمان شاغل در سال تحصیلی ۸۷-۸۶

مشتمل بر ۱۴۳۲ نفر بوده است. حجم نمونه مطابق با جدول مورگان ۳۵۰ نفر برآورد گردید. برای انتخاب نمونه ابتدا به شیوه نمونه‌گیری طبقه‌ای سهم هر یک از گروه‌ها به عبارت ۶۱ مدیر، ۶۵ معاون و ۲۲۴ نفر معلم مشخص گردید و سپس به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای و تصادفی انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

برای جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از دو پرسش‌نامه استفاده شده است. الف - پرسش‌نامه PCI: پرسش‌نامه PCI یک مقیاس ۲۰ سؤالی از نوع لیکرت است که در ۵ درجه از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالف تنظیم شده است. این پرسش‌نامه توسط جیل برت و لوین سون^۱ (۱۹۵۷) گسترش و پیشرفت داده شده‌اند. این پرسش‌نامه بعداً توسط ویل اور و ایدل و هوی (۱۹۶۷) به منظور اندازه‌گیری نظارت کارکنان مدارس دولتی مورد تأیید قرار گرفت. سؤالات پرسش‌نامه سیر متضاد از قیمی‌گرایی به انسان‌گرایی دارد. سؤالات در مسیرهای قیمی‌گرایی نمره‌بندی و خلاصه می‌شوند (هدایت منفی). از این ابزار به منظور تعمیم رده‌بندی نمرات از ۲۰ تا ۱۰۰ استفاده می‌شود و بالاترین نمرات به دست آمده نشان‌دهنده پاسخ‌گویی به قیمی‌گرایی می‌باشد (انسان‌گرایی کمتر). قیمی‌گرایی منفی نشان‌دهنده انسان‌گرایی مثبت است. ابزار PCI جهت‌گیری کنترل دانش‌آموز یعنی میزان قیمی‌گرایی و انسان‌گرایی مدارس را می‌سنجد. تعدادی از سؤالات دارای جهت‌گیری قیمی و تعدادی دارای جهت‌گیری انسانی است. پاسخ‌دهندگان (مدیر، معاون و معلم) با پاسخ به این سؤالات نظر خود را در مورد میزان قیمی‌بودن یا انسانی‌بودن مدرسه بیان می‌دارند.

ب - پرسش‌نامه رفتار انضباطی: سؤالات این پرسش‌نامه عمدتاً بر مبنای بندهای مندرج در آیین‌نامه انضباطی مدارس و نظریه‌های مرتبط با انضباط در متون روانشناسی و مدیریتی تدوین شده است. سؤالات پرسش‌نامه بر اساس شش شاخص رفتار انضباطی (خودکنترلی، مشارکت و همکاری، انجام تکالیف درسی، رابطه احترام‌آمیز، رعایت مقررات، و آراستگی ظاهر) تنظیم شده است. پرسش‌نامه از ۲۳ سؤال در طیف پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) تشکیل شده است.

پرسش نامه PCI به دلیل اینکه از مبنای نظری مستحکم برخوردار است و قبلاً توسط محققان دیگر تدوین و مورد استفاده قرار گرفته است از روایی محتوایی لازم برخوردار است. پرسش نامه رفتار انضباطی نیز قبل از اجرا به تأیید متخصصان ذیربط دانشگاهی و همچنین به رؤیت و تأیید تعدادی از مدیران مدارس رسیده است. بنابراین از روایی محتوایی لازم برخوردار است. برای تعیین همسانی درونی سؤالات و پایایی پرسش نامه یک مطالعه مقدماتی روی ۳۰ نفر از افراد جامعه تحقیق (به غیر از نمونه اصلی) انجام شد. بدین ترتیب ضریب پایایی پرسش نامه PCI و رفتار انضباطی به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۹۰ به دست آمد.

داده های گراوری شده با کمک شاخص های آمار توصیفی نظیر میانگین و انحراف معیار و آزمون های تی و تحلیل واریانس تجزیه و تحلیل شده اند.

یافته ها

در جدول ۱ یافته های توصیفی نظیر میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره، تعداد آزمودنی ها ارائه شده اند.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق همراه با حداقل و حداکثر نمره به دست آمده و تعداد آزمودنی ها در مقیاس های تحقیق

شاخص ها						
متغیرها	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره	تعداد آزمودنی ها
جهت گیری کنترل	قیمت مآبانه	۳/۴۷	۰/۲۱	۳	۳/۹۵	۶۱
	انسان گرایانه	۳/۲۵	۰/۲۴	۲/۵۵	۳/۸۳	۶۱
رفتار انضباطی	خود تنظیمی	۳/۳۵	۰/۲۹	۲/۶۷	۳/۹۲	۶۱
	مشارکت و همکاری	۳/۴۷	۰/۳۰	۲/۷۱	۴/۲۹	۶۱
	انجام تکالیف درسی	۳/۲۲	۰/۳۵	۲/۴۸	۴	۶۱
	مراعات	۳/۶۴	۰/۳۰	۳	۴/۴۰	۶۱
	رعایت نظم	۳/۳۶	۰/۲۵	۲/۸۳	۳/۹۲	۶۱
	آراستگی ظاهر	۳/۴۸	۰/۴۷	۲/۴۲	۴/۵۸	۶۱
	رفتار انضباطی	۳/۴۳	۰/۲۵	۲/۹۳	۴	۶۱

جدول ۱ نشان می‌دهد که میانگین جهت‌گیری قیمی بالاتر از جهت‌گیری انسانی است. برای معناداری تفاوت میانگین‌ها از آزمون t وابسته استفاده شده است.

جدول ۲. خلاصه محاسبات آزمون t وابسته برای مقایسه دو میانگین

شاخص‌ها		تعداد	جهت‌گیری				
سطح معناداری	آزمون t			میانگین	انحراف استاندارد	اختلاف میانگین	درجه آزادی
۰/۰۰۰	۵/۲۶	۳۴۹	۰/۲۲	۰/۲۱	۳/۴۷	۳۵۰	قیمی
				۰/۲۴	۳/۲۵	۳۵۰	انسانی

همان‌گونه که ستون معناداری جدول فوق نشان می‌دهد تفاوت بین دو میانگین در سطح ۰/۰۱ معنادار است. این تفاوت به سود جهت‌گیری قیمی است. در پاسخ به سؤال دوم پژوهش یعنی بررسی اینکه آیا بین جهت‌گیری کنترل‌مدیران، معاونان و معلمان تفاوت معناداری وجود دارد ابتدا یافته‌های توصیفی به شرح جدول‌های ۴ و ۵ خلاصه شده‌اند.

جدول ۳: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات مدیران، معاونان و معلمان پیرامون مؤلفه جهت‌گیری قیمی

شاخص‌ها						
پست سازمانی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مدیران	۶۰	۳/۵۲	۰/۳۷	۰/۰۴	۲/۷۱	۴/۲۱
معاونان	۶۵	۳/۴۱	۰/۳۹	۰/۰۴	۲/۷۱	۴/۲۱
معلمان	۲۲۵	۳/۴۸	۰/۴۴	۰/۰۲	۲/۲۹	۴/۷۱
مجموع	۳۵۰	۳/۴۷	۰/۴۲	۰/۰۲	۲/۲۹	۴/۷۱

جدول ۴: میانگین، انحراف معیار و خطای استاندارد نمرات مدیران، معاونان و معلمان پیرامون مؤلفه جهت‌گیری

انسانی

شاخص‌ها						پست سازمانی
حداکثر نمره	حداقل نمره	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۴/۱۷	۲/۱۷	۰/۰۵۵	۰/۴۲	۳/۳۰	۶۰	مدیران
۴/۱۷	۲/۱۷	۰/۰۵۶	۰/۴۵	۳/۳۰	۶۵	معاونان
۴/۵۰	۱/۶۷	۰/۰۳۴	۰/۵۱	۳/۲۲	۲۲۵	معلمان
۴/۵۰	۱/۶۷	۰/۰۲۶	۰/۴۹	۳/۲۵	۳۵۰	مجموع

برای مقایسه نظرات سه گروه مدیران، معاونان و معلمان از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شده است.

جدول ۵: خلاصه تحلیل واریانس یک طرفه برای مقایسه نظرات سه گروه مدیران، معاونان و معلمان در خصوص دو جهت گیری قیمی و انسانی

شاخص‌ها		مجموع		منبع تغییر پذیری
سطح معناداری	آزمون F	درجه آزادی	مجذورات	
۰/۳۳۳	۱/۱	۰/۱۹۶	۲	جهت گیری قیمی
۰/۳۰۹	۱/۱۷	۰/۲۸۴	۲	جهت گیری انسانی

چون F های محاسبه شده در سطح معناداری (۰/۰۵) از F بحرانی جدول (۳,۰۴) کوچکتر است. بنابراین فرض صفر تأیید می شود و نتیجه گرفته می شود که بین میانگین های سه گروه در خصوص هر یک از دو جهت گیری تفاوت معناداری وجود ندارد. در پاسخ به سؤال سوم مبنی بر اینکه آیا بین جهت گیری کنترل دانش آموزان و رفتار انضباطی آنها رابطه معنادار وجود دارد؟ از ضرایب همبستگی ساده به شرح جدول زیر استفاده شده است.

جدول ۶. ضرایب همبستگی ساده بین متغیر جهت گیری کنترل و رفتار انضباطی

شاخص‌ها			متغیر پیشاوند
p	r	N	
۰/۶۳۹	۰/۰۸۸	۶۱	جهت گیری قیمی
۰/۵۰۰	۰/۰۶۱	۶۱	جهت گیری انسانی

نتایج جدول فوق نشان می دهد که بین هیچیک از جهت گیری های کنترل و رفتار انضباطی رابطه معنادار وجود ندارد ($P > 0.05$).

به منظور تعیین اینکه آیا جهت گیری کنترل می تواند رفتار انضباطی دانش آموزان را پیش بینی نماید از رگرسیون به شیوه گام به گام استفاده شده است. نتایج محاسبات در جدول ۷ منعکس شده است.

جدول ۷: نتایج تحلیل رگرسیون جهت‌گیری انسانی و جهت‌گیری قیمی به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین با

رفتار انضباطی به‌عنوان متغیر ملاک

مدل		شاخص‌ها		
ضریب استاندارد نشده	خطای استاندارد شده	ضریب استاندارد شده	t	سطح معناداری
۲/۹۷			۴/۶۱	۰/۰۰۰
۰/۰۵۴	۰/۰۴۵	۰/۰۴۵	۰/۳۴	۰/۷۳۵
۰/۰۸۴	۰/۰۷۹	۰/۰۷۹	۰/۵۹	۰/۵۵۷

ضریب متغیر پیش‌بینی‌کننده در ستون بتا در جدول ۷ ارائه شده است که با توجه به t محاسبه شده در سطح معنی‌داری (۰/۰۵) متغیرهای جهت‌گیری قیمی و انسانی به هیچ‌عنوان نمی‌توانند پیش‌بینی‌کننده خوبی برای رفتار انضباطی دانش‌آموزان باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این قسمت با عنایت به موضوع تحقیق تلاش شده است تا نتایج به‌دست آمده مورد بحث، تفسیر و نتیجه‌گیری قرار گیرد. پژوهش حاضر تلاشی برای بررسی رابطه جهت‌گیری کنترل شاگردان و رفتار انضباطی آنان در مدارس راهنمایی استان سمنان می‌باشد. نتایج آزمون T نشان می‌دهد که مریدان مدارس راهنمایی در امر نظارت و کنترل دانش‌آموزان بیشتر به کنترل قیّم مآبانه گرایش دارند. ($p < 0/01$) این نتیجه با نظریه‌های موجود نظیر بارتلت (۱۹۷۶)، بلوست و ویل اور (۱۹۷۹) و نیز یافته‌های پژوهش‌های جکسون (۲۰۰۴)، می‌ریز (۱۹۹۰)، چادی (۲۰۰۶) و سالرنووویل اور (۱۹۷۵) مشابه و هماهنگ هستند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که هرگونه جهت‌گیری کنترلی بیش از هر چیز به‌طور عام ریشه در فرهنگ جامعه و به‌طور خاص ریشه در فرهنگ سازمانی مدرسه دارد. شواهد تجربی فراوانی یافت می‌شود که هم خانواده‌ها و هم مریدان "اهداف نظم" را بیش از هر هدف دیگری برای مدرسه قایل هستند. والدین معمولاً اعتقاد دارند که مدرسه باید با اعمال مقررات کنترلی دانش‌آموزان را تحت نظم، قاعده و قانون در بیاورد. از این‌رو مشاهده می‌شود که فرهنگ سازمانی مدارس عمدتاً فرهنگ بورا کراتیک است. طبیعی است مریدانی که در چنین فضاهایی رشد می‌کنند خواسته و ناخواسته گرایش به کنترل نزدیک دارند و رویکرد قیّم مآبانه را پیشینه می‌کنند.

نتیجه دیگر پژوهش مشخص ساخته است که جهت گیری انسانی نیز در میان مربیان مدرسه بالاتر از حد متوسط است ($P < 0/01$) در تبیین این یافته می توان گفت که بالا بودن امتیاز در یک بعد به معنای پایین بودن در بعد دیگر نیست. این دو بعد می توانند هر دو بالا، هر دو پایین یا یکی پایین و دیگری بالا باشد.

نتیجه دیگر پژوهش مشخص کرده است که بین کنشگران مدرسه (مدیران، معاونان و معلمان) از لحاظ جهت گیری کنترل شاگرد تفاوت معنادار وجود ندارد ($p > 0/05$). این نتیجه با یافته های پژوهش های فورلو (۱۹۹۹) و تاگل (۱۹۹۵) مشابه و هماهنگ است. در تبیین این یافته مطابق با نظریه مدرسه به عنوان یک سیستم اجتماعی (هوی و میسکل، ۲۰۰۵) می توان گفت که در بعد فرهنگی و ساختار غیر رسمی مدارس مورد مطالعه تا حدود زیادی نگرش های مشترک و سنتی حاکم است. به ویژه در ارتباط با فلسفه انضباط و کنترل دانش آموزان این امر بیشتر مشهود است. چنین فلسفه ای ایجاب می کند که کنشگران مدرسه در امر نظارت و کنترل دانش آموزان جهت گیری مشابهی داشته باشند. چنان که نتیجه تحقیق سالرنو و ویل آور (۱۹۷۵) نیز مشخص ساخته است که بین جهت گیری کنترل معلمان با ادراک آنان از جهت گیری کنترل اعضای گروه غیر رسمی شان نیز رابطه وجود دارد.

نتایج تحلیل همبستگی نشان داده است که بین نوع جهت گیری کنترل و نظارت بر دانش آموزان و رفتار انضباطی دانش آموزان رابطه معنادار وجود ندارد ($p > 0/05$). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان می دهد که متغیرهای جهت گیری قیمی و انسانی نمی توانند پیش بینی کننده مناسبی برای رفتار انضباطی دانش آموزان باشند ($p > 0/05$). این نتیجه با یافته های پژوهش های جکسون (۲۰۰۴)، بیش (۲۰۰۴)، مک کی (۲۰۰۳)، پیل (۱۹۹۹)، شیپی (۱۹۹۷)، تاگل (۱۹۹۵) و اسلوان (۱۹۸۵) مشابه و هماهنگ است. در این تحقیقات نیز نشان داده شده است که جهت گیری کنترل شاگرد با هیجیک از متغیرهای رفتار خودانضباطی، اثربخشی اقدامات انضباطی، ارجاعات انضباطی، تعلیق دانش آموزان، خود اثربخشی دانش آموزان، پیشرفت و افت تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری وجود ندارد. در حالی که نتیجه چنین پژوهش هایی نشان می دهد که جهت گیری کنترل شاگرد تأثیری در متغیرهای رفتار انضباطی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ندارد دلالت هایی از چنین تأییراتی در چارچوب تئوریک موضوع به ویژه جو سازمانی مدرسه به چشم می خورد. از این رو مدیران مدارس باید مدل هایی از ایفاگری نقش های مثبت را ایفا نمایند تا به ملاحظات انضباطی غیر مؤثر و نابرابر در مدرسه پایان دهند و رابطه دانش آموز - مدرسه را بهبود

بخشد. همچنین مدیران باید در نقش تسهیل‌کنندگانی قرار گیرند که از طریق تدارک آموزش‌های ضمن خدمت جهت‌گیری انسانی را در بین معلمان مدارس بیشتر توسعه دهند تا بدین طریق جو اجتماعی مدارس اصلاح شود.

منابع فارسی

- آرمون، ف.** (۱۳۸۳). رابطه سازگاری آموزشگاهی (انضباط، پیشرفت تحصیلی) دانش‌آموزان دبیرستانهای شهرستان اسلامشهر با نگرش آنها نسبت به مقررات مدرسه و نحوه اجرای آنها. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه الزهرا.
- جباری، س.** (۱۳۵۱). علل و نوع بی‌انضباطی در بین نوجوانان پسر در سنین ۱۳ تا ۲۰ دبیرستان‌های تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تهران.
- حسینی، غ. ر.** (۱۳۸۲). میزان و علل ناهنجاری‌های اجتماعی دانش‌آموزان مقطع راهنمایی و روش‌های مقابله با آن. (گزارش) طرح تحقیقاتی، سازمان آموزش و پرورش استان خراسان رضوی.
- حمدالله زاده کل، م.** (۱۳۷۹). عوامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد انضباطی دانش‌آموزان در مدارس متوسط شهرستان میاندوآب. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تهران.
- رشیدی، ع. ر.** (۱۳۷۳). بررسی عوامل مؤثر در بهبود مسائل انضباطی دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهر کرمانشاه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تربیت معلم.
- سیدعباس زاده، م. م.** (۱۳۷۳). معلمان و روش‌های کنترل کلاس. تهران: انتشارات فصلنامه تربیت، سال هشتم.
- صبحی، ف.** (۱۳۶۹). بررسی عوامل مؤثر در بی‌انضباطی دانش‌آموزان مدارس متوسطه دخترانه شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تهران.
- لاننبورگ و اورنستین، فردسی و الان سی** (۱۳۸۲). مدیریت آموزشی (مفاهیم و عمل). ترجمه‌ی: محمد علی فرنی. تهران: انتشارات شابک.

لائى، س. (۱۳۸۵). تحليل محتوای کتاب‌های فارسی دوره ابتدایی از نظر تفهیم نظم و انضباط به دانش‌آموزان. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده. دانشگاه آزاد واحد رودهن.

میرکمالی، م. (۱۳۸۶). رهبری و مدیریت آموزشی. تهران: انتشارات یسپرون، چاپ هفدهم.

هویدا، ر. (۱۳۷۰). بررسی عوامل مؤثر در انضباط دانش‌آموزان از نظر مدیران و معلمان دبیرستان‌های اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تهران.

هوی، وین ک و میسکل، سیسیل ج (۱۳۸۲). مدیریت آموزشی: تئوری و تحقیق و عمل. ترجمه‌ی: میرمحمد سید عباس زاده. ارومیه: انتشارات دانشگاه ارومیه.

منابع انگلیسی

- Bartlett, I. (1976).** Teacher attitudes as Afunction of pupil control ideology journal of educational administration. volume 14,2 Page.
- Bish, M. R. (2004).** The impact of teacher pupil control ideology on the development of middle school student self-efficacy. Unpublished Ed.d. dissertation, University of North Carolina at Charlotte
- Beatty, T. H. (2002).** The relationship between teacher sense of efficacy and pupil control ideology in urban middle schools. Unpublished Ed.d. dissertation. The College of William and Mary
- Blust, R. & Willower, D. (1979).** Or Ganl zatlonal pressure, personal ideologe and teacher pupll control Behavior. journal of educational. administration .volume 17,1 page.
- Brame, M. M. (2007).** examining the empirical impact of teacher pupil control ideology on student outcomes: the classroom perspective. Unpublished Doctoral dissertation university of Louisville .
- Cason, T. B. (1999).** The relationship between teacher beleifs, disciplinary referrals, and the responsibility teachers assume for student academic success and failure. Unpublished Ed.d. dissertation. Saint Louis University.

- Chudi okafor. (2006).** school climate pupil control ideology and effectiveness. Unpublished Ed.d. dissertation, joh'ns university (new york).
- Freiberg. H. J. (1995).** the effects of a classroom management intervention on student achievement in inner city elementary schools. *Education research and evaluation*, 1(1),36-66.
- Forlow, W. (1992).** The relationship between pupil control ideology and student suspensions in the Osceola County school system. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Central Florida.
- Hoy, W. K. & Miskel, (2005).** C.G.: Educational Administration: Theory, Research and Practice, New York:McGraw-Hill.
- Jackson, C. J. (2004).** The relationship between pupil control ideology/pupil control behavior and academic achievement in middle school student. Unpublished Ed.d. dissertation, Ball state University.
- Mackey, W. (2003).** The impact of pupil control on students' dropout rates as perceived by administrative staff in selected 4-a high schools in Texas. Unpublished Ed.d. dissertation, Texas A&M University.
- Myers, J. K. (1990).** The relationship administrator ideology of pupil control and school discipline effectiveness. Unpublished Doctoral dissertation. Arizona State University.
- Overfelt, K. (1998).** Middle school instructional teacher team's pupil control behavior and its relationship to student self-esteem and attitude toward school. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Missouri-Columbia.
- Peel, P. S. (1999).** The relationship of teacher empowerment and pupil control ideology to student school self-concept. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Missouri-Columbia.
- Salerno, L. & Willower, D. (1975).** Faculty formal structure, pupil control ideology and plurallstic Gnorance. *Journal of educational Administration* .volume 13,2 page.
- Schmidt, P. A. S. (1989).** A study of the relationship between schools' pupil control ideology and discipline code content. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Colorado at Boulder.

- Shippy, T. L. (1997).** Relationships among teachers' pupil control ideology, teachers' pupil control behavior, student achievement, and self-regulating behaviors. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Missouri-Columbia.
- Sloan, O. (1985).** Principals' pupil control ideologies, organizational images, and student achievement in selected secondary schools. Unpublished Doctoral dissertation. Georgia state university.
- Tuggle, D. L. (1995).** Student discipline: Effects of teachers' pupil control ideology and the schools' organizational health. Unpublished Ed.d. dissertation. University of Missouri-Columbia.